

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษา "ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับอาการของโรคเอดส์ การติดต่อของโรคเอดส์ การป้องกันโรคเอดส์ และระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของเยาวชน ปัจจัยที่นำมาศึกษาครั้งนี้คือ ปัจจัยทางด้านประชากร ได้แก่ เพศ และอายุ ปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย และการพูดคุยเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อนา ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ สถานภาพของการทำงาน ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ทักษะคิดต่อการที่คนหนุ่มสาวที่เป็นโสด ควรรู้เรื่องเกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิด ประสบการณ์การใช้วิธีการคุมกำเนิด และประสบการณ์การดูวิดีโอวีซีดี และอ่านหนังสือวีซีดี ในการศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของเยาวชน แบ่งทำการศึกษาใน 2 ระดับคือ ศึกษาเกี่ยวกับความถูกต้องของความรู้เกี่ยวกับอาการของโรคเอดส์ การติดต่อของโรคเอดส์ และการป้องกันโรคเอดส์ แบ่งออกเป็น มีความรู้ถูกต้อง ถูกต้องบางส่วน ไม่ถูกต้องและไม่ทราบ และระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ แบ่งออกเป็น มีความรู้สูง ปานกลาง ค่อนข้างต่ำ และไม่มีความรู้เลย ในการศึกษาครั้งนี้ ตั้งสมมติฐานหลักว่า เยาวชนที่มีลักษณะทางประชากร สังคม เศรษฐกิจ ทักษะคิดและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน น่าจะมีระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์แตกต่างกัน และมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาถึงระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของเยาวชน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของ เยาวชน กับ ปัจจัยทางประชากร สังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น

ในการศึกษาครั้งนี้ อาศัยข้อมูลจากโครงการ "ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติ เกี่ยวกับโรคเอดส์ และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทยอายุ 15-24 ปี" ซึ่งดำเนินการโดยสถาบันประชากรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2531 ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์เยาวชนไทยอายุ 15-24 ปี ที่มีสถานภาพโสด ทั้งที่อยู่ในเขตเมือง และเขตชนบท จำนวน 1,018 ราย การวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำเสนอในรูปแบบตารางสถิติ โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรม (CROSS TABS) ได้ค่าสถิติพื้นฐานเป็นอัตราส่วนร้อยละ และใช้

สถิติวัดความสัมพันธ์เชิงเนื้อหา ด้วยค่า Gamma ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้นำสถานภาพทางการศึกษาของเยาวชน เข้ามาร่วมพิจารณาผลของปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของเยาวชน

สรุปผลการวิจัย

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของเยาวชน

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยทางประชากร สังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น ที่มีอิทธิพลต่อ ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ซึ่งแบ่งออกเป็นความรู้เกี่ยวกับอาการ, การติดต่อ และการป้องกันโรคเอดส์ และเพื่อให้เห็นภาพรวมจึงได้นำความรู้ดังกล่าวมาสร้างเป็นดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ จึงน่าจะช่วยให้ความสนใจผลของตัวแปรอิสระต่างๆ กับตัวแปรนี้มากกว่า เพราะ เป็นภาพรวมเกี่ยวกับโรคเอดส์ จะเห็นได้ว่าปัจจัยทางประชากร สังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ มีทั้งมีและไม่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

1. ปัจจัยทางประชากร

1.1 เพศ พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอาการของโรคเอดส์ แต่เพศมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการติดต่อและการป้องกันโรคเอดส์ แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมจากดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ โดยที่เยาวชนชายมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่าเยาวชนหญิง แต่ จะเห็นได้ว่า เยาวชนชายและเยาวชนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับอาการของโรคเอดส์แทบจะไม่แตกต่างกัน

1.2 อายุ พบว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอาการ, การติดต่อ และการป้องกันโรคเอดส์ และ เมื่อพิจารณาในภาพรวมจากดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ยังคงพบว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

2. ปัจจัยทางสังคม

2.1 เขตที่อยู่อาศัย พบว่าเขตที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอาการ, การติดต่อและการป้องกันโรคเอดส์ และ เมื่อพิจารณาในภาพรวมจากดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ยังคงพบความสัมพันธ์ในลักษณะเดียวกัน กล่าวได้ว่า เขตที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ โดยที่เยาวชนในเขตเมืองมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่าเยาวชนในเขต

ชนบท น่าจะเป็นเพราะว่าเยาวชนที่อยู่ในเขตเมืองมีโอกาสได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์มากกว่าเยาวชนในเขตชนบท

2.2 การพูดคุยเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน พบว่าการพูดคุยเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอาการ, การติดต่อ และการป้องกันโรคเอดส์ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจากดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ยังคงพบว่า การพูดคุยเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ โดยที่เยาวชนที่เคยพูดคุยเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่าเยาวชนที่ไม่เคยพูดคุยเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน น่าจะเป็นเพราะว่าเยาวชนที่เคยพูดคุยเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน มีความสนใจเกี่ยวกับโรคเอดส์มากกว่าเยาวชนที่ไม่เคยพูดคุยเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน จึงทำให้มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่า

3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

3.1 สถานภาพของการทำงาน พบว่า สถานภาพของการทำงาน มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอาการ, การติดต่อ และการป้องกันโรคเอดส์ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจากดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ยังคงพบ เช่นเดียวกัน คือ สถานภาพของการทำงานมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ซึ่งพบว่าเยาวชนที่ยังไม่ได้ทำงาน มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่าเยาวชนที่ทำงานแล้ว น่าจะเป็นเพราะเยาวชนกลุ่มที่ยังไม่ได้ทำงาน ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนกลุ่มที่กำลังเรียนอยู่ในระบบโรงเรียน ซึ่งมีโอกาสได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มากกว่าเยาวชนที่ทำงานแล้ว

4. ปัจจัยอื่น

4.1 ทักษะติดต่อการที่คนหนุ่มสาวที่ยังเป็นโสด ควรมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิด พบว่า ทักษะติดต่อการที่คนหนุ่มสาวที่ยังเป็นโสด ควรมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิดมีความสัมพันธ์ กับความรู้เกี่ยวกับอาการ, การติดต่อและการป้องกันโรคเอดส์ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจากดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ยังคงพบว่าทักษะติดต่อการที่คนหนุ่มสาวที่ยังเป็นโสดควรมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิด มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ซึ่งพบว่าเยาวชนที่มีทักษะดีเห็นด้วย มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่าเยาวชนที่มีทักษะดีไม่เห็นด้วย เนื่องมาจากเยาวชนที่มีทักษะดีเห็นด้วย เกี่ยวกับการที่คนหนุ่มสาวควรมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิด น่าจะมีความสนใจเรื่อง เกี่ยวข้องกับเพศสัมพันธ์มากกว่า

4.2 ประสบการณ์ใช้วิธีการคุมกำเนิด พบว่า ประสบการณ์ใช้วิธีการคุมกำเนิดมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอาการ, การติดต่อ และการป้องกันโรคเอดส์ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจากดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ พบว่าประสบการณ์ดังกล่าวแล้วข้างต้น มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ กล่าวได้ว่า เยาวชนที่เคยใช้วิธีการคุมกำเนิดมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่าเยาวชนที่ไม่เคยใช้วิธีการคุมกำเนิด น่าจะเป็นเพราะเยาวชนที่เคยใช้วิธีการคุมกำเนิด ซึ่งหมายถึงเยาวชนที่เคยมีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์ ฉะนั้นจึงน่าที่จะมีความสนใจเกี่ยวกับโรคที่เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ จึงทำให้มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่าเยาวชนที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางการใช้วิธีการคุมกำเนิด

4.3 ประสบการณ์ดูวิดีโอโป๊และอ่านหนังสือโป๊ พบว่าประสบการณ์ดูวิดีโอโป๊และอ่านหนังสือโป๊ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอาการ, การติดต่อและการป้องกันโรคเอดส์ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจากดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ยังคงพบว่าประสบการณ์ดูวิดีโอโป๊และอ่านหนังสือโป๊มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ จะเห็นได้จากเยาวชนที่เคยดูวิดีโอโป๊และอ่านหนังสือโป๊ มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่าเยาวชนที่ไม่เคยดูวิดีโอโป๊และอ่านหนังสือโป๊ น่าจะเป็นเพราะว่าเยาวชนที่เคยดูวิดีโอโป๊และอ่านหนังสือโป๊ น่าจะมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศสัมพันธ์มากกว่า และหนังสือโป๊บางฉบับในปัจจุบันได้บรรจุความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ไว้ด้วย

กล่าวโดยสรุปได้ว่าปัจจัยทางประชากร, สังคม, เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น เกือบทั้งหมด มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ พอที่จะสรุปได้ดังตารางที่ 39 และ 40 โดยที่ตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร, สังคม, เศรษฐกิจและปัจจัยอื่นกับความรู้เกี่ยวกับอาการ, การติดต่อ และการป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชน และตารางที่ 40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร, สังคม, เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น กับดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของเยาวชน

ตารางที่ 39 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร, สังคม, เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับอาการ, การติดต่อ และการป้องกันโรคเอดส์ของเยาวชน

ปัจจัยพื้นฐานศึกษา	ความรู้เกี่ยวกับอาการ			ความรู้เกี่ยวกับการติดต่อ			ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน				
	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ระดับที่	ระดับที่	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ระดับที่	ระดับที่	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ระดับที่	ระดับที่		
	เป็นไป ตาม สมมติฐาน	ไม่เป็นไป ความ วัดด้วย สมมติฐาน	ความสัมพันธ์ วัดด้วย Gamma	เป็นไป ตาม สมมติฐาน	ไม่เป็นไป ความ วัดด้วย สมมติฐาน	ความสัมพันธ์ วัดด้วย Gamma	เป็นไป ตาม สมมติฐาน	ไม่เป็นไป ความ วัดด้วย สมมติฐาน	ความสัมพันธ์ วัดด้วย X ² -test	ความสัมพันธ์ วัดด้วย Gamma	
ปัจจัยทางประชากร											
1. เพศ	✓	-	.08	✓	.00	.19	✓		.00	.36	
2. อายุ	✓	-	.02	✓	-	.01		✓	-	.00	
ปัจจัยทางสังคม											
1. เขตที่อยู่อาศัย	✓		.01	.17	✓	.01	.21	✓		.00	.18
2. การพูดคุยเกี่ยวกับโรคเอดส์กับเพื่อน	✓		.00	.27	✓	.00	.25	✓		.00	.29
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ											
1. สถานภาพทางการเงิน	✓		.00	.19	✓	.00	.09	✓		.00	.21
ปัจจัยอื่น											
1. หัดคิดต่อการหัดหนังสือความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด	✓		.00	.33	✓	.00	.48	✓		.00	.56
2. ประสบการณ์การใช้วิธีการคุมกำเนิด	✓		.00	.07	✓	.05	.20	✓		.00	.38
3. ประสบการณ์การดูวิดีโอโป๊และอ่านหนังสือโป๊	✓		.00	.13	✓	.00	.16	✓		.00	.27

ตารางที่ 40 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร, สังคม, เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นที่มี
ต่อดัชนีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของเยาวชน

ปัจจัยที่นำมาศึกษา	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร		ระดับที่สำคัญทาง ความสัมพันธ์ วัดด้วย X^2 -test	ระดับความสัมพันธ์ วัดด้วย Gamma
	เป็นไปตาม สมมติฐาน	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน		
<u>ปัจจัยทางประชากร</u>				
1. เพศ	✓		.00	.17
2. อายุ		✓	-	.02
<u>ปัจจัยทางสังคม</u>				
1. เขตที่อยู่อาศัย	✓		.00	.22
2. การพูดคุยเกี่ยวกับ โรคเอดส์กับเพื่อน	✓		.00	.26
<u>ปัจจัยทางเศรษฐกิจ</u>				
1. สถานภาพของการทำงาน	✓		.00	.23
<u>ปัจจัยอื่น</u>				
1. ทักษะติดต่อการที่คนหนุ่ม สาวที่ยัง เป็นโสดควรมี ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ คุมกำเนิด	✓		.00	.52
2. ประสบการณ์ใช้วิธี การคุมกำเนิด	✓		.00	.28
3. ประสบการณ์ดูวิดีโอโป๊ และอ่านหนังสือโป๊	✓		.00	.24

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้พบความแตกต่างที่สำคัญระหว่างเยาวชนที่อยู่ในเมืองและชนบทเยาวชนที่มีทัศนคติเห็นด้วย และไม่เห็นด้วยต่อการที่คนหนุ่มสาวมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิด เยาวชนที่อยู่ในระบบโรงเรียน และที่ไม่อยู่ในระบบโรงเรียน จึงน่าจะได้เสนอแนะดังต่อไปนี้

1. เยาวชนในเขตชนบทมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์น้อยกว่า เยาวชนในเขตเมืองเนื่องมาจากโอกาสในการรับข่าวสารต่าง ๆ น้อยกว่า น่าจะเป็นเพราะการเผยแพร่ข่าวสารไปถึงเยาวชนชนบททำน้อยมาก จึงควรที่จะให้ความสำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์แก่เยาวชนในเขตชนบทให้มากขึ้น โดยที่ให้ความรู้เกี่ยวกับพ่อแม่ของเยาวชนก่อน ซึ่งจะสามารถส่งผลความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ไปสู่เยาวชนได้

2. ในเรื่องของทัศนคติต่อการที่คนหนุ่มสาวที่ยังเป็นโสดควรมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิด ยิ่งพบความแตกต่างในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์อย่างเห็นได้ชัดระหว่างเยาวชนที่มีทัศนคติเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ซึ่งเยาวชนที่มีทัศนคติเห็นด้วยมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่าเยาวชนที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วย เพื่อให้เยาวชนมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ขึ้น จึงน่าจะให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการที่คนหนุ่มสาวมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิดควบคู่กันไปด้วย เพราะเยาวชนที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วย มักมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์น้อย หรืออาจจะไม่สนใจเลยก็เป็นไปได้ จึงน่าจะเน้นในการให้ความรู้และเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเยาวชนกลุ่มนี้ให้มาก เพื่อเป็นการรู้จักวิธีป้องกันตัวเองให้ปลอดภัยจากโรคทางเพศสัมพันธ์

3. จากการวิเคราะห์ เยาวชนกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคเอดส์น้อยกว่าเยาวชนที่กำลังเรียนอยู่ในระบบโรงเรียน เพราะฉะนั้นการรณรงค์เรื่องความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ จึงควรจะไปยังประชากรกลุ่มนี้ โดยที่กลุ่มเยาวชนที่ไม่ได้เรียนอยู่ในระบบโรงเรียนนั้น น่าจะมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์โดยการกระจายข่าวจากหอกระจายข่าว หรือเสียงตามสายซึ่งแทบทุกหมู่บ้านมีอยู่แล้ว และเผยแพร่ทางวิทยุเพราะแทบทุกหมู่บ้านในเขตชนบทมีวิทยุ สำหรับเยาวชนในกลุ่มที่กำลังเรียนอยู่ในระบบโรงเรียน ก็ควรได้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ให้เยาวชนกลุ่มนี้มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ได้ดียิ่งขึ้น โดยให้มีการจัดนิทรรศการในโรงเรียน ครูให้นักเรียนตัดข่าวเกี่ยวกับโรคเอดส์มารวบรวมจัดแสดงบนกระดานดำ ครูตั้งหัวข้อเกี่ยวกับโรคเอดส์ให้นักเรียนค้นคว้าทำรายงาน เป็นต้น

4. ในการรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ น่าจะชี้ให้เห็นถึงอันตรายของโรคเอดส์ที่กระทบทั้งทางด้านสุขภาพร่างกาย สังคม เศรษฐกิจ และให้เน้นถึงการรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ให้แพร่หลายมากกว่านี้ ถึงแม้จะทำให้การได้เงินตราต่างประเทศเข้าประเทศลดลงก็น่าจะยอม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย